

tænkningen foreslåede foranstaltninger af denne art, jfr. herved § 1, stk. 1, 4. og 5. pkt., i lov om mødrehjælpsinstitutioner (lovbekendtgørelse nr. 227 af 24. august 1956) og § 10 i lov nr. 177 af 23. juni 1956 om foranstaltninger i anledning af svangerskab m. v. — gives enhver kvinde, der har født eller aborteret, sådan oplysning.

Ifølge betænkningen påtænkes det dengang — uafhængigt af det her omhandlede spørgsmål — af lægelige grunde at foretage en ændring af svangerskabshygiejneordningen, således at den sidste helbredsundersøgelse, den såkaldte efterundersøgelse, der nu foregår hos jordemoderen ca. 6 uger efter fødslen (aborten), foretages på et lidt senere tidspunkt, nemlig i den 8. uge efter fødslen (aborten) og henlægges til lægen. Baggrunden herfor er, at undersøgelsen efter fødslen anses for at være en gynækologisk undersøgelse i egentlig forstand, herunder med hensyn til eventuelle fødselsskader. Kommissionens forslag gik ud på, at denne undersøgelse fremtidig skulle kombineres med en vejledning angående svangerskabsforebyggende metoder, således at lægen enten skal tilbyde kvinden denne vejledning og, såfremt hun ønsker det, meddele vejledningen eller henvise hende til anden lægelig vejledning.

Foreningen for Familieplanlægning henstillede i skrivelse af 13. november 1957 til indenrigsministeren at foranledige, at loven om svangerskabshygiejne ændres således, at kvinder efter hver fødsel får mulighed for lægelig vejledning i brugen af antikonceptionelle midler.

Også Dansk Kvindesamfund har i skrivelser af 4. juni 1958 og af 10. februar 1960 henstillet, at der gennemføres en ordning som den af svangerskabskommissionen foreslåede, jfr. hertil Folketings Tidende 1959-60, tillæg B, sp. 1315-16.

Seksualoplysningsudvalget, der under 1. november 1961 blev nedsat af statsministeriet, men som nu henhører under indenrigsministeriets forretningsområde, har på foranledning af indenrigsministeriet drøftet svangerskabskommissionens foran ledte forslag og har i skrivelse til indenrigsministeriet af 11. maj 1962, der er vedføjet som bilag 1, udtalt, at det er udvalgets opfattelse, at vægtige grunde taler for, at forslaget gennemføres, uden at man afventer resultatet af udvalgets arbejde i øvrigt. Det anføres herved, at det samlede antal aborter skønsmæssigt kan ansættes til 20.000 årligt, hvoraf højst en trediedel kan antages at være spontane. Seksualoplysningsudvalget finder det af afgørende betydning, at de midler, der kan tænkes at medføre en nedgang i antallet af aborter, tages i anvendelse.

Der henvises endvidere til bilag 2.

Under 3. juni 1964 nedsatte sundhedsstyrelsen med indenrigsministeriets tilslutning et udvalg med den opgave at foretage en almindelig gennemgang af svangerskabshygiejnens tilrettelæggelse. Dette udvalg, der i det følgende blot betegnes som udvalget, bestod foruden af formanden, overlæge i sundhedsstyrelsen, dr. med. Harald Kreutzfeldt, af repræsentanter for Den almindelige danske Lægeforening, Den almindelige danske Jordemoderforening, Mødrehjælpens Tilsynsråd, Statens Seruminstitut og sundhedsstyrelsen.

Udvalget har under 6. oktober 1964 afgivet en utrykt betænkning, der indeholder et udkast til forslag til lov om svangerskabshygiejne.

Indenrigsministeriet, som er bekendt med, at seksualoplysningsudvalget arbejder med spørgsmålet om at indføre adgang for andre kvinder end dem, der omfattes af svangerskabshygiejnelovgivningen, til vederlagsfri vejledning i svangerskabsforebyggende metoder, har i det hele kunnet tiltræde udvalgets betragtninger, og det foreliggende lovforslag svarer — bortset fra ændringer af rent redaktionel karakter — ganske til det af udvalget udarbejdede udkast, dog med en enkelt ændring, for hvilken der i det følgende vil blive gjort rede.

1. Foreløbig bemærkes, at der ved § 2 i lov nr. 472 af 1. oktober 1945 om svangerskabshygiejne er pålagt Statens Seruminstitut pligt til efter indenrigsministeriets nærmere bestemmelse vederlagsfrit at foretage de blodtypeundersøgelser, som er nødvendige i anledning af de i lovens § 1 omhandlede helbredsundersøgelser.

I indenrigsministeriets cirkulære nr. 338 af 26. november 1945 er det udtalt, at da lovens formål alene er helbredsundersøgelser af svangre kvinder, vil der ikke kunne ydes honorar i henhold til loven for en undersøgelse, hvorved svangerskab ikke påvises.

I udvalget har det været drøftet, hvorvidt der bør indføres adgang til vederlagsfri foretagelse af en laboratoriemæssig undersøgelse til konstatering af, hvorvidt svangerskab er indtrådt. Forslag herom er fremsat fra forskellig side, og baggrunden herfor er især ønsket om en tidlig diagnosticering af svangerskab i tilfælde, hvor der kunne blive tale om abortus provocatus, således at man kunne undgå at forpasse tidspunktet for dette indgreb, som i givet fald bør ske snarest muligt og bortset fra tilfælde, hvor svangerskabets afbrydelse er nødvendig for at afværge alvorlig fare for kvindens liv eller helbred, normalt ikke efter udløbet af den 16. svangerskabsuge, jfr. herved § 1, stk. 2, i lov